

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України
з питань гуманітарної
та інформаційної політики

11 листопада 2020 року

ПОТУРАЄВ М.Р. Отже, колеги, порядок денний всім розданий. Я тоді з вашого дозволу розпочинаю засідання нашого комітету. Чи є якісь зауваження чи доповнення до запропонованого вам порядку денного?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Немає.

КРАВЧУК Є.М. Я єдине, що хотіла би просто попередити тих колег, які були минулого разу на засіданні комітету в форматі слухань, що рішення за результатами слухань буде готове і винесене на наступне засідання нашого комітету, 18 листопада. Це просто для інформації.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Євгеніє Михайлівно.

Отже, колеги, тоді якщо немає зауважень чи заперечень з порядком денним, прошу його підтримати.

Хто за? Потураєв – за, Кравчук – за, Сушко – за, Качний – за, Боблях – за. Пане Покотило, ми вітаємо вас, до речі. Рябуха – за, пані Федина – за, пан В'ятрович – за. Отже, одноголосно. Дякую, колеги.

Починаємо розгляд першого питання. По-перше, поки до нас доєднається пан Княжицький, я хочу подякувати всім, хто вчора взяв участь в засіданні підкомітету з інформаційної політики. У нас була дуже плідна дискусія, і по багатьох питаннях, які зараз ми будемо розглядати на комітеті, є вже рекомендація підкомітету. Тому навіть я не буду гаяти час, а буду просити пані Кравчук після того, як колеги, які вчора не долучались до

підкомітету з тих чи інших поважних причин, після того, як вони висловлять свою думку, потім пані Євгенія скаже, що вчора підкомітет вирішив рекомендувати комітету, і будемо переходити до голосування, щоб не затягувати наше засідання.

Отже, починаємо ми з розгляду законопроекту 2072-д. Це проект Закону про внесення змін до Закону України "Про телебачення і радіомовлення" щодо удосконалення механізмів забезпечення прозорості власності та фінансування аудіовізуальних (електронних) засобів масової інформації авторства пана Миколи Княжицького та інших народних депутатів.

Колеги, ми можемо почати з того, що пані Євгенія Кравчук коротко доповість про висновки підкомітету вчорашнього, а потім хто захоче долучитись до дискусії, будь ласка. Чи спочатку? Як ви?

КРАВЧУК Є.М. Я, мабуть, коротко скажу, розповім, можливо, просто ще хтось з народних депутатів захоче висловитись, я просто переповім нашу вчорашню дискусію, щоб не в повній мірі її відтворювати.

Отже, в нас по цьому законопроекту насправді дійсно була дискусія і були зауваження і є зараз, присутні тут представники ІТК і медійної ради, щодо законопроекту пана Княжицького, і зрештою, нагадаю, що ми вирішили рекомендувати його за основу, але обов'язково врахувати зауваження до другого читання у випадку його прийняття в першому читанні.

Мета законопроекту – це є детінізація інформаційної сфери як один із методів боротьби з пропагандою. Я нагадаю, що в дещо такій легшій формі, більш м'якій, ці положення також є в Законі про медіа, який наш комітет рекомендував до прийняття за основу в першому читанні. Також були присутні вчора на підкомітеті представники Нацради і зауваження також висловлювали, ми цінуємо, особливо від юридичного департаменту,

обов'язково потрібно буде саме термінологію "підчистити" до другого читання у випадку його прийняття. Можливо, якщо колеги хочуть коротко повторити якісь свої аргументи, то будь ласка, тут присутні, і є, я так розумію, Нацрада, так, у нас на зв'язку в Zoom, мала би бути. Є Нацрада, Віталію?

ГЕРАСИМ'ЮК О.В. Є Нацрада.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, Нацрада є, там є і пан Коваль, і пані Літвіщенко.

КРАВЧУК Є.М. Чудово. Так.

ГЕРАСИМ'ЮК О.В. І пані Герасим'юк...

ПОТУРАЄВ М.Р. Пані Герасим'юк. Вибачте.

ГЕРАСИМ'ЮК О.В. Нічого.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я не всіх бачу просто на екрані.

ГЕРАСИМ'ЮК О.В. Нічого-нічого. Просто колеги вчора висловлювалися, то, очевидно, вони там і можуть щось сказати, пані Анна і Валентин.

КОВАЛЬ В.Ю. Ми вже вчора говорили, що ми розуміємо всю користь цього законопроекту, але там забагато речей, які треба виправляти. І вчора майже всі висловлювались про доопрацювання якесь певне до того, як виносити проект в залу. Але все ж таки вирішили, що, певно, треба його

вносити, ну принаймні так колеги члени підкомітету проголосували, саме за це.

ГЕРАСИМ'ЮК О.В. Але, можливо, пані Анна додасть трішки деталей. Якщо ви не проти?

ЛІТВИЩЕНКО Г.О. Доброго дня всім. Я розкажу коротко про ті зауваження, які є в Національній ради. Вони стосуються і частини термінології, яку треба, напевно, удосконалити, і стосуються певних механізмів, в тому числі і критеріїв щодо визначення, в яких випадках структура є прозорою. Тому що я підготувала ці правки, вони вже в нас, в принципі, є, вони можливі до обговорення, ось, в частині фінансової прозорості, як і в інших - і ІТК, і інших представників індустрії - є питання, які до кінця не зрозумілі, яким чином Національна рада буде здійснювати такий нагляд і контроль в частині фінансової прозорості. І на мою думку, нечітко виписаний сам механізм здійснення такого контролю і нагляду саме за фінансовою прозорістю. І питання: чи закриваємо ми ту мету, яку ми перед собою ставимо цим законопроектом? В частині фінансової прозорості я не можу це стверджувати. Отже, сам законопроект, він хороший, він потрібен, але пропозиція від Нацради - його трішечки удосконалити, якщо це можливо, звісно.

ГЕРАСИМ'ЮК О.В. І Нацрада готова підключитися до співпраці конструктивно.

КРАВЧУК Є.М. Ми вам дякуємо. Але я правильно розумію, що всі ці зауваження можна врахувати до другого читання? Аню!

ЛІТВИЩЕНКО Г.О. Я на це питання не можу надати відповідь, тому що на сто відсотків не можу гарантувати, що він структурно не зміниться.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну це принципове питання, колеги, тому що вчора ми на підкомітеті припустили, що структурно він не зміниться. Тому наша рекомендація була, наш підкомітет в цьому випадку не голосував, значить, і наша пропозиція була його рекомендувати до розгляду Верховної Ради України.

Тому, колеги, якщо немає більше зауважень або повідомлень, то я поставив би це питання на голосування.

КРАВЧУК Є.М. Я перепрошую, тут є, чекайте, ще у Віталія Бабенка – голови секретаріату – ідея. Можете її озвучити?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, будь ласка.

БАБЕНКО В.О. Для того щоб не закривати можливість структурно змінювати, ми ..... *(не чути)*

ПОТУРАЄВ М.Р. Приймається. Тоді я рекомендую...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дозвольте, Микито, якщо можна.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пан Микола Княжицький, так?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Так-так. Я теж тут. По-перше, зафіксуйте, що я тут є, заодно.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, дякую вам.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. А по-друге, так, я був би вдячний, звичайно, за підтримку проекту в першому читанні. Я абсолютно переконаний, що ті зауваження, які були і в членів Нацради, і в колег, можна буде внести до другого читання. Тут я не бачу в цьому жодних проблем.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Отже, колеги, значить, голосуємо.

ЛЕРОС Г.Б. Всім привіт!

ПОТУРАЄВ М.Р. Вітаємо, пане Лерос.

Колеги, значить, ставлю на голосування пропозицію про підтримку законопроекту 2072-д за основу.

КРАВЧУК Є.М. Він просто 2072 без "д".

ПОТУРАЄВ М.Р. Вибачте, він у мене помічений в порядку денному як "д". Вибачте. Тоді 2072 за основу по 116-й статті Регламенту. Хто за таку пропозицію, прошу голосувати.

Микита Потураєв – за.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Микола Княжицький – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пан Микола Княжицький – за.

Пані Кравчук.

КРАВЧУК Є.М. За.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пан Сушко.

КРАВЧУК Є.М. Він вийшов, просив передати, що він – за. Але я думаю, що все одно потрібне особисте голосування.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пан Боблях – за.

Пан В'ятрович – за.

Пані Федина – за.

Пані Рябуха – за.

СУШКО П.М. За – Сушко.

ЛЕРОС Г.Б. Я теж – за, у мене просто камера не працює.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ага, дякую. Пан Лерос теж – за. Пана Олександра Сталіноленовича я щось не бачу.

Ну, добре. Значить, рішення в будь-якому випадку прийнято. Отже, колеги, дякую.

Переходимо до наступного питання в порядку денному. Поправляйте мене, тому що у мене щось помічено все буквою "д". Можливо, це якийсь збій системи. Тим не менше, значить, законопроект № 3079 про внесення змін до частини восьмої статті 72 Закону України "Про телебачення і радіомовлення" щодо забезпечення свободи слова та вираження поглядів авторства народного депутата України пана Нестора Шуфрича.

Я не знаю, чи пан Нестор є у нас на зв'язку. Не бачу.

КРАВЧУК Є.М. Запрошували усіх авторів. Мабуть, немає, але є колеги з фракції.

ПОТУРАЄВ М.Р. Добре. Тоді я пропоную, так само ми його вчора розглядали на підкомітеті. Я прошу Євгенію Кравчук доповісти про висновки підкомітету щодо цього законопроекту.

КРАВЧУК Є.М. Дякую.

Я коротко скажу, власне, суть законопроекту. Він стосується змін до законодавства, яке зараз передбачає відповідальність мовників за те, що в прямому ефірі, ну, вони не переривають, саме мова про прямий ефір, а не про запис, що там не переривають певні порушення законодавства, які там стосуються оцих от контентних обмежень, дискримінаційних закликів, там, російської агресії і так далі.

Власне, пан Шуфрич пропонує відмінити цю відповідальність мовників. Тобто є ризик при прийнятті цього законопроекту, що просто ми будемо перемикати канали і там ведучі будуть спокійно слухати, якщо хтось закликає до повалення конституційного ладу. Ми вважаємо, що це абсолютно неприйнятно. Також була висловлена позиція Національної ради. Вони можуть абсолютно, очевидно, підтвердити, що діюче законодавство, воно потрібно в такому форматі.

Тому рекомендація підкомітету – відхилити цей законопроект. І у висновку ГНЕУ також така ж сама рекомендація – відхилити.

ПОТУРАЄВ М.Р. Шановні колеги, є у когось зауваження, пропозиції?

В'ЯТРОВИЧ В.М. Я можу тільки повторити вчорашнє і те, що сказала Євгенія, абсолютно підтримую рішення підкомітету, тому що справді, якщо такий законопроект стане законом, на жаль, може відбуватися в прямому ефірі будь-яка злочинна агітація без жодної відповідальності. Це небезпечна ідея і пропоную її відхилити.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я хотів тільки додати до того, що сказав зараз пан Володимир, що ідеться не лише тут про протидію російській агресії, а також ми розуміємо, що прийняття такого законопроекту дозволить порушувати і вже діюче законодавство щодо протидії дискримінації. Тобто тут взагалі йдеться не лише про якісь спеціальні операції проти нашої країни або заклики до повалення нашого конституційного ладу, проти територіальної цілісності та суверенності країни, йдеться також про мову ворожнечі і ненависті. Так що тут це відкриє таке вікно, з якого з пекла полізуть всі можливі і навіть неможливі чорти, вибачте за непарламентську лексику.

Тому якщо немає більше зауважень, якщо більше ніхто не хоче висловитись, то я ставлю...

КАЧНИЙ О.С. Я висловлюсь.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, будь ласка.

КАЧНИЙ О.С. Шановні колеги, як це "чорти повискакують"? Які чорти? Про що ви говорите? Мова йде сьогодні про дійсно свободу слова, яка закріплена в Конституції. Все інше – це вже "балачня". Ви, будь ласка, почитайте, про що говориться. Це захист прав і свобод громадян згідно статті 34-ї: "Гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань". Ну яким чином, що ми повинні обмежувати? Це перше.

А якщо стосуватися вже тих чортів, про яких ви говорите, подивіться законопроект Дунди, який зараз будемо розглядати. Ото вже дійсно там рух до закріплення миру. Сьогодні вже говорять про те, що Шмигаль подає закон про концтабори, в які будуть зганяти всіх без суду і без слідства.

(Сміх у залі)

КРАВЧУК Є.М. Давайте не плутати Кабінет Міністрів і законопроекти парламенту, будь ласка.

КАЧНИЙ О.С. Ви досміялись вже до того, що у вас виникають проблеми з тими, кому ви обіцяли щось на виборах... Ідете повністю в канві якраз тих, хто працювали 5 років до цього.

Я от, Микито, кажу вам, що ви повинні якимось подивитись на цю ситуацію в більш, знаєте, законному руслі, а не в політичному. Я вважаю, що голова Комітету з свободи слова це людина, яка розуміється в цих питаннях, і треба підтримувати такі законопроекти і такі зміни до закону.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пане Олександр, я хочу підкреслити, що законодавство, яке обмежувало неприпустимі речі, воно існує вже десятиліття і ніколи не викликало це ні в кого ніяких питань. Ця новела, вона виглядає, причини зрозумілі, але виглядає досить дивно, тому що ніколи за всю історію незалежного телебачення і радіомовлення, взагалі незалежної преси, незалежних медіа в Україні, законодавство, яке зараз пропонує шанований мною пан Нестор Шуфрич змінити, не викликало проблем у засобів масової інформації. Це не стосується, ніколи не вважалось, що це якимось "протиричить" базовим правам і свободам, які закріплені в Конституції України. Це старі норми, їх пан Нестор зараз пропонує змінити. І тут я якраз проявлю здоровий консерватизм зі свого боку, коли скажу, що не бачу підстав змінювати те, що вже десятиліттями, з самого початку незалежності України, працювало і працювало ефективно.

Це моя особиста думка, а вирішувати звичайно нам, членам комітету.

КАЧНИЙ О.С. Пане голово, можна запитання? Скажіть, будь ласка, я просто вибачаюсь, не знаю, там в нас хтось присутній. Написано – Ольга.

ГЕРАСИМ'ЮК О.В. Ольга – це, з вашого дозволу, Ольга Герасим'юк.

КАЧНИЙ О.С. А, Герасим'юк, не впізнав...

(Загальна дискусія)

ПОТУРАЄВ М.Р. Зараз будемо голосувати рішення.

Перше рішення, яке я пропоную, це рішення про відхилення законопроекту 3079 авторства Нестора Івановича Шуфрича. Хто за те, щоб відхилити законопроект про внесення змін до частини восьмої статті 72 Закону України "Про телебачення і радіомовлення" щодо забезпечення свободи слова та вираження поглядів, прошу голосувати. Хто за? Потураєв – за, В'ятрович – за, Федина – за, Кравчук – за, Сушко – за, Богуцька – за, Княжицький – за, пан Боблях – за, Рябуха – за.

Пан Лерос.

ЛЕРОС Г.Б. Утримався.

ПОТУРАЄВ М.Р. І пан Качний.

КАЧНИЙ О.С. Проти.

ПОТУРАЄВ М.Р. Проти. Дякую, колеги, рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання порядку денного: це проект Закону № 4188 про внесення змін до Закону України "Про телебачення і радіомовлення" щодо протидії інформаційній війні авторства народного депутата Олега Андрійовича Дунди.

Я пропоную таким чином, колеги, голосувати будемо, звичайно, по кожному законопроекту окремо, але вчора ми розглядали їх, так би мовити, в тандемі, і наступний 4189 теж авторства Олега Дунди, проект Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо встановлення кримінальної відповідальності за публічне заперечення факту збройної агресії Російської Федерації і тимчасової окупації частини території України.

Вчора розглядали ми обидва законопроекти на підкомітеті, тому я знову з вашого дозволу передаю слово пані Євгенії Кравчук – голові підкомітету з інформаційної політики, щоб вона всім доповіла про висновки вчорашнього підкомітету. Будь ласка.

КРАВЧУК Є.М. Дякую.

Ну, різниця, звичайно, в законопроектах в тому, що в першому випадку - 4188 - наш комітет головний, і, власне, після цього відправиться в зал. А 4189 – він в компетенції Комітету з питань правоохоронної діяльності. Тому не знаю, чи ми так само будемо в тандемі розглядати в залі, але очевидно, потрібно буде також дочекатися і висновку головного комітету.

У нас, власне, була досить плідна дискусія щодо законопроекту пана Дунди вчора. І ми домовлялися, що Анна Літвіщенко надішле свої пропозиції, що потрібно врахувати до другого читання. Власне, такі пропозиції є, вони передані до секретаріату. Там два варіанти, я так розумію, вирішення цих питань, вони також надіслані автору законопроекту. Я не знаю, пан Дунда є зараз з нами? Бо вчора він був. Є.

ДУНДА О.А. Є. І одразу скажу, що ми з Літвіщенко, вона надіслала свої пропозиції, і ми десь півгодини – годину тому повністю погоджуємося там відносно редакції пункту 13 статті 72. Там більш вдосконалено прописано, більш прямо...

КРАВЧУК Є.М. Власне, якщо я правильно пам'ятаю, то це мова про те, що застосування цього стягнення у вигляді штрафу і одночасної подачі Нацрадою на скасування...

ДУНДА О.А. Протягом року, якщо було повторно це ж саме порушення, Нацрада подає до суду скаргу, позов...

КРАВЧУК Є.М. Аню, давайте, у вас є можливість коротко сказати, щоб просто всі розуміли, як він має виглядати однозначно, якщо ми будемо його приймати в залі.

ЛІТВИЩЕНКО Г.О. В діючому законі шановного пана Дунду хвилювало питання стосовно того, що у нас телеорганізації нібито звільняються і вважаються такими, що не притягуються до відповідальності, хоча по суті цієї норми є різна судова практика, і фактично ця норма говорила лише про певний процес позбавлення ліцензії – звернення до суду про позбавлення ліцензії.

Проаналізувавши запропоноване паном Дундою і зрозумівши, що законодавство має бути більш чітким і сформульованим для того, щоб ні у кого не було питань – ні у суду, ні у ліцензіатів, ні у регулятора, ні у громадськості, я виписала алгоритм, яким чином Національна рада застосовує санкції - як санкцію оголошення попередження, так санкцію штрафу. Тим більше, що ми ж розуміємо, що за деякі порушення нашого закону є прямий штраф, за суттєві такі. І виклала логіку, за якою якщо протягом року ліцензіат не усунув порушення, за яке йому була застосована певна санкція, або вчинив те ж саме порушення за тією ж самою нормою, Національна рада має право звернутися в суд за анулюванням ліцензії. Фактично наші думки, я ж правильно зрозуміла, співпали з паном Дундою.

ДУНДА О.А. Тільки один нюанс, пані Анно, я погоджуюсь з вами, тільки Нацрада не має право, а там прописано так, що вона...

ЛІТВИЩЕНКО Г.О. Вона звертається.

ДУНДА О.А. ... обов'язково застосовує.

ЛІТВИЩЕНКО Г.О. Ні, я диктувала, не має права ... .. хоче звертається хоче не звертається, а що в неї є такі повноваження.

ДУНДА О.А. Ну більш зобов'язана. Не уповноважена, а зобов'язана.

ЛІТВИЩЕНКО Г.О. Ну так, там прописана однозначна норма без "має право", звертається.

ДУНДА О.А. Так, погоджуюсь.

КРАВЧУК Є.М. І також я уточнила щодо ГНЕУ і їхніх зауважень. У них також є певні рекомендації щодо термінології. Але вони збігаються з нашим висновком, тому ми можемо за рішенням підкомітету рекомендувати прийняття за основу і до другого читання вносити відповідні правки обов'язково до його прийняття.

ДУНДА О.А. Пані Євгеніє, тільки прохання, щоб у рішенні комітету було посилання на 116 статтю. Бо якщо ми вносимо правки по термінології, там до інших статей...

КРАВЧУК Є.М. Так, будь ласка, додамо до висновку, так як ми робили з попереднім законопроектом пана Княжицького, за цією статтею Регламенту, 116-ю, щоб можна було змінювати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, є у кого щось додати?

Пан Микола Княжицький, будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Так, ми будемо підтримувати цей проект у першому читанні. Щодо зауважень, то теж підтримуємо позицію Нацради і сподіваюся, що зможемо це виправити по санкціях до другого читання, щоб це не було елементом тиску на телерадіокомпанію.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, колеги. Якщо немає заперечень...

КАЧНИЙ О.С. Є у мене зауваження, звичайно, є.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, будь ласка.

КАЧНИЙ О.С. Шановні колеги, ви ознайомились з висновком ГНЕУ? Там дуже багато зауважень. На жаль, ми взагалі ніколи їх не враховуємо в своїй роботі. І взагалі я так дивлюся, що у нас гуманітарна політика, вона об'єднана партії Зеленського, "Слуги народу", з "Європейською Солідарністю", тому я вважаю, що взагалі-то вам треба вже перейменуватися в якусь нову партію і працювати разом по всіх гуманітарних питаннях. І народний депутат Дунда повинен вже прийняти рішення, чи він в тих обіцянках Зеленського, з якими вони йшли на вибори, чи він сьогодні в обіцянках Петра Олексійовича. То треба якось зробити якісь висновки. Шановні колеги, ви сьогодні виступаєте проти взагалі тих питань, які...

(нерозбірливо) Європейський суд з прав людини при розгляді порушень статті 10 Конвенції зазначав, в ГНЕУ все ж написано. Ви сьогодні йдете проти всіх законів, які сьогодні вже взагалі-то прийняті в країні і іншим світом. Ви подивіться, є висновок ГНЕУ, я можу для вас якось його і зачитати, щоб ви може увагу свою туди звернули. Правильно, пані Ольго?

ГЕРАСИМ'ЮК О.В. Я завжди із задоволенням слухаю ваші промови...

КАЧНИЙ О.С. Безумовно, я буду проти. І наша позиція - проти. На жаль, ви сьогодні всі в більшості працюєте, ну це, я думаю, недовго ще буде, тому приймайте рішення, які ви бачите: всі агресори, всіх посадити, всіх у концтабори загнати. Це буде дуже вірно з вашого боку, працюйте.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пан Княжицький, будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я хочу сказати, що в концтабори якраз ваші ідейні натхненники заганяли людей, а не наші.

КАЧНИЙ О.С. Ви знаєте, що зараз Шмигаль сказав...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Знаєте, ми звичайно, пане Качний, я вас послухав, тепер ви мене послухайте. Ми звичайно зі "Слугами народу" опоненти, але коли ваша позиція збігається не з позицією "Європейської Солідарності" і "Слуги народу", а з позицією "Єдиної Росії", то це справді викликає деякі запитання.

КАЧНИЙ О.С. Я не знаю, що це за партія. Скажіть, будь ласка, де вона в нас зареєстрована, така партія? Де воно збігається?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. У вас в Росії там десь зареєстрована. Я теж не знаю, де вона у вас там зареєстрована.

КАЧНИЙ О.С. Ви вже приєднали Росію до України?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ні, це ви приєднались до Росії.

КАЧНИЙ О.С. Ви приєднали?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Виступаєте з антиукраїнськими тезами.

КРАВЧУК Є.М. Я вам нагадаю, що трансляції на телеканалах цього прекрасного діалогу немає, тому давайте переходити до прийняття рішення.

КАЧНИЙ О.С. Ну що це значить, "у вас в Росії"? Майте повагу до людей, які працюють з вами разом.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, ви бачите, що відбувається, коли в прямій трансляції немає жодних обмежень.

ЛЕРОС Г.Б. Я хочу сказати, що я дуже люблю наш комітет і замість якоїсь драми чи трилера завжди підключаюся послухати комітет, коли якісь перепалки проходять.

ДУНДА О.А. Пане голово, дивіться, я з вами погоджуюсь, це якраз був великий приклад тієї інформаційної війни, яку веде Російська Федерація проти нас. *(Шум у залі)* Я ж не перебивав, майте повагу. Я розумію, що росіяни ніколи ні до кого поваги не мають. Ми все ж таки Україна.

КАЧНИЙ О.С. Шановний, я з міста Ржищева, щоб ви знали. Почитайте мою біографію, шановний. Тоді кажіть, будь ласка, по темі, а мене не чіпайте, бо я зараз вас зачеплю. Мене не чіпайте, будь ласка.

ДУНДА О.А. Ви ж мене зачепили.

КАЧНИЙ О.С. Я вас не чіпав.

ДУНДА О.А. А тепер, по-друге. Дивіться, пан Зеленський жодного разу ... .. що ми ідемо до Росії, що він підтримує окупацію Криму і що він не згодний з тим, що була агресія Російської Федерації, що її не було. Цього не було ніколи. Так що, пане Качний, ...

КАЧНИЙ О.С. Ми ж зараз ваш законопроект обговорюємо.

ПОТУРАЄВ М.Р. Шановні колеги, ми дійсно обговорюємо серйозний законопроект, та й ситуація, як ми розуміємо, в нас все ще серйозна. Так що дійсно дискусія була, я вважаю, трохи емоційною, але я вважаю, що всі змогли висловити свою думку.

Отже, я ставлю з вашого дозволу на голосування рішення про підтримку закону № 4188 по 116 статті Регламенту. Хто за, прошу голосувати? Потураєв – за, Кравчук – за, Сушко – за, Богуцька – за, пан Княжицький – за, пан Боблях - за, пан В'ятрович – за, пані Федина – за. Пан Лерос.

ЛЕРОС Г.Б. За.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Пані Рябуха.

РЯБУХА Т.В. За.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

І пан Олександр Качний.

КАЧНИЙ О.С. Проти.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Рішення прийнято.

Колеги, переходимо до голосування щодо законопроекту № 4189.

ФЕДИНА С.Р. Можна маленький коментар?

ПОТУРАЄВ М.Р. Пані Федина, будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Справа в тому, що це правильна ідея законопроекту, але хотіла би наголосити, що також було до Верховної Ради подано законопроект 3956, де пропонувалося деталізувати формулювання статті 110 Кримінального кодексу України, доповнивши склад злочину наступними словами: "Публічні заяви про належність території України або частини території України іноземній державі, а також публічне заперечення суверенітету України".

Мені видається, що було би логічно все-таки ці законопроекти якось розглядати сукупно, тому що вони змістовно доповнюють одне одного, тільки чомусь, як виявилось, цей конкретний законопроект авторства пані Ірини Фріз, він не попав до розгляду в цій тематиці.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. І хотів би додати з вашого дозволу, що є ще законопроект 4087, де один з авторів пан Ростислав Павленко і члени нашої

фракції, я є автором і Софія, як я розумію, і попереднього законопроекту, про який говорила Софія, і цього законопроекту, які давно подані і не розглядаються. Тому ми все ж таки наполягали би, щоб усі ці законопроекти розглядались разом.

Дякую.

КРАВЧУК Є.М. Колеги, я нагадаю, що ми не є головним комітетом, навіть не другим щодо цього законопроекту. Тому ми його розглянули через те, що авторство попереднього законопроекту пана Дунди, і він вносив... Це ми голосуємо, так. Тому ми можемо тільки звернутись, я так розумію, що правоохоронний комітет у всіх трьох випадках головний. Так? Ми можемо тільки звернутись до колег з правоохоронного комітету, щоб вони розглянули їх якимось одночасно.

ПОТУРАЄВ М.Р. Тоді я з вашого дозволу після того, як ми проголосуємо законопроект № 4189, поставлю також на голосування окремим голосуванням рішення щодо звернення до Комітету з питань правоохоронної політики щодо прискорення розгляду зазначених законопроектів. Домовились, колеги? Дякую. Я вважаю, що це були абсолютно слушні зауваження, якщо ми взяли за цю тему, то треба її довести до логічного завершення. Так що я підтримую ці пропозиції.

Тим не менше, зараз я ставлю на голосування рішення про підтримку законопроекту № 4189. Пане Олегу, Олегу Андрійовичу, там нам теж потрібна 116 стаття Регламенту?

ДУНДА О.А. Ні...

КРАВЧУК Є.М. Ми не головні.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ми не головні. Дякую.

Отже, хто за те, щоб підтримати законопроект 4189? Потураєв – за, Кравчук – за, Богущька – за, В'ятрович – за, Боблях – за, Княжицький – за, Лерос – за, Федина – за, Рябуха – за і пан Олександр Качний, думаю, що проти.

КАЧНИЙ О.С. Проти.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Рішення прийнято.

ДУНДА О.А. Я прошу вибачення, Микито Руслановичу, я хотів би всім подякувати за плідну співпрацю і за те, що проголосували. Дякую. Гарного дня.

ПОТУРАЄВ М.Р. Олегу Андрійовичу, ми вам теж дуже дякуємо. Раді вас бачити.

Колеги, хто за те, щоб звернутись до Комітету з питань правоохоронної політики щодо прискорення зазначених паном Княжицьким і пані Фединою законопроектів? Хто за? Потураєв – за.

Кравчук, Богущька – за.

В'ятрович – за.

Боблях – за.

Княжицький – за.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пан Лерос – за.

Федина – за.

РЯБУХА Т.В. Рябуха – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Рябуха – за.

Пан Олександр?

КАЧНИЙ О.С. Утримався.

ПОТУРАЄВ М.Р. Утримався.

Дякую, рішення прийнято.

Далі, колеги. Наступний законопроект 4224 про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо забезпечення свободи слова, права на інформацію та законодавчих гарантій професійної діяльності авторства народного депутата Тетяни Циби та інших народних депутатів.

Будь ласка, у нас якщо пані Циба є, добре. Якщо ні, то співдоповідач у нас також сьогодні Євгенія Михайлівна Кравчук.

КРАВЧУК Є.М. Дякую.

Це той випадок, коли законопроект народився, скажімо так, після парламентських слухань, які були проведені десь півроку тому, мабуть, так, в кінці 2019 року. І тут авторство не тільки нашої фракції, але й фракцій інших. До речі, одним із авторів є пан Шуфрич – голова Комітету з питань свободи слова. Тому, пане Качний, бачите, можна знаходити якісь такі компромісні варіанти, коли дійсно йде мова про захист прав, в цьому випадку гарантій професійної діяльності.

Що стосується нашого вчорашнього рішення і обговорення, у нас була досить жвава дискусія щодо окремих норм. Є спірні моменти, такі як "протокол про порушення", ким він складається, за яких підстав. І це ті деталі, які ми будемо обговорювати між першим і другим читанням. І ми

пропонуємо для цього створити таку міжкомітетську робочу групу, бо, власне, автори законопроекту є і з нашого комітету, і з питань свободи слова, але головним є Комітет з питань свободи слова, і він уже рекомендував на своєму засіданні цей законопроект до прийняття за основу.

Чи є пані Тетяна, можливо? Вона – перший автор.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну, справа в тому, що я пані Тетяну не бачу зараз при обговоренні, на жаль.

КРАВЧУК Є.М. Ну, окей. Тоді рішення нашого підкомітету – рекомендувати за основу. Ми не є головним, але, тим не менше, будемо підтримувати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пан Микола Княжицький. Бачу.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Так-так. Там в цьому проєкті є така норма, що члени творчих спілок можуть складати адміністративні протоколи.

КРАВЧУК Є.М. От, власне, це про те, що я сказала, це та спірна норма, яку ми вчора обговорювали, власне, про протоколи. І ми будемо це змінювати до другого читання обов'язково, бо це є зауваження від багатьох ще й медійних експертів.

ПОТУРАЄВ М.Р. Отже, колеги...

КОВАЛЬ В.Ю. Ми вчора також висловлювали свої зауваження і готовність взяти участь у доопрацюванні певних норм. Колега ваша, яка вчора презентувала законопроект, вона погодилася, що вони готові працювати на шляху від першого до другого читання, бо там не міняється

структура, там просто певні формулювання варто, на наш погляд, було б змінити.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Отже, колеги, якщо більше немає зауважень і пропозицій, я буду ставити зараз на голосування рішення щодо підтримки законопроекту № 4224 - прийняти за основу. Хто за таке рішення, прошу голосувати.

Потураєв - за. Кравчук - за. Богуцька - за. Сушко - за. Пан Княжицький - за. Пан Боблях - за. Пані Федина - за. Пан В'ятрович - за. Пан Лерос.

ЛЕРОС Г.Б. За.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Пан Олександр Качний.

КАЧНИЙ О.С. *(Не чути)*

КРАВЧУК Є.М. Невже пан Олександр Качний не буде голосувати за закон свого колеги із фракції?

ПОТУРАЄВ М.Р. Рішення прийнято.

Наступний, шановні колеги, законопроект, № 3196-д. Це великий законопроект про внесення змін до Закону України "Про Службу безпеки України" щодо удосконалення організаційно-правових засад діяльності Служби безпеки України авторства Олександра Завітневича, голови профільного комітету Верховної Ради України та, наскільки мені відомо, майже всіх депутатів членів цього комітету. Вчора ми його розглядали. І доповідач у нас тут пані Євгенія Кравчук. У нас присутні, я бачу, і представники Служби безпеки. Тому почнемо, як ми вже розпочали сьогодні, з доповіді пані Євгенії. Будь ласка.

КРАВЧУК Є.М. Так, дякую. Ми не є головним комітетом, але в цьому законопроекті є цілий розділ, який присвячений якраз інформаційній темі, інформаційній безпеці. І ми вчора також обговорювали цей законопроект з колегами народними депутатами і також висловлювались медійні експерти. Я не знаю, чи сьогодні є пан Олександр Бурмагін, але тим не менше кілька днів тому вийшли уже заяви правозахисних організацій громадських, які розкритикували певні норми цього законопроекту.

Ну дуже важливо, мабуть, зазначити, що реформа Служби безпеки України, вона, безумовно, потрібна, і оригінально це був президентський законопроект, зараз він є фактично доопрацьованим, його відправили на повторне перше читання і його доопрацьовували в комітеті. І я дякую пані Мар'яні Безуглій, яка голова робочої групи по доопрацюванню цього законопроекту. І ми навіть з колегами з інших комітетів були на одній зустрічі в Службі безпеки України ще до реєстрації цього законопроекту, і ми тоді наші зауваження озвучували, і озвучували також, що якщо ці зміни не будуть внесені до доопрацьованої версії, ми, на жаль, не зможемо підтримати таку редакцію, але з того, що ми бачимо в уже зареєстрованому законопроекті, на жаль, ці норми, які дуже непокоять, вони залишились.

Про що йде мова в першу чергу? По-перше, це подання, можливість подання Службою безпеки України про скасування ліцензії мовника без судового розгляду, тобто не залучаючи суд. Я так розумію, що тільки потім можна подати апеляцію, щоб суд там розглядав, але вже постфактум, коли ліцензії позбавлять. Також, мабуть, це не є компетенція нашого комітету, але тим не менше про це вчора згадували колеги, і я також згадувала, така ж можливість з'являється у Служби безпеки подати до ЦВК про зняття політичної партії з процесу, і це також не матиме, ну без судового розгляду, ну можна потім судитися тільки про апеляцію на це рішення.

Також непокоїть норма, яка суперечить Закону про доступ до публічної інформації. Зокрема за рішенням, за підписом Голови Служби безпеки України можна приховати, можна закрити будь-яку інформацію без пояснень і без її кваліфікації, там, до тієї, там, іншої таємної чи ні. Ми прекрасно розуміємо, що є інформація, яка належить до компетенції Служби безпеки України, яку не можна розголошувати, але знову ж таки це питання врегульовано Законом про доступ до публічної інформації, є класифікація такої інформації. А тут ми будемо мати порушення цього законодавства.

А також з'являється можливість блокування сайтів без рішення суду, що також не відповідає ні європейській практиці, ні сучасній практиці загалом. І я просто нагадаю, що коли у нас були такі гарячі дискусії про Закон про медіа, то ми якраз відстоювали, власне, і це була наша принципова позиція, що тільки через суд, хоча, наприклад, регулятор (Нацрада в інших країнах, умовно кажучи) в деяких країнах має право без рішення суду анулювати ліцензію. Але ми на це не пішли, залишивши все-таки анулювання ліцензії через суд.

А тому, зрештою, наше рішення підкомітету було відправити на доопрацювання. Знову ж таки, ми не є головним комітетом, але я вважаю за необхідне, щоб ми звернулися до профільного комітету з проханням доопрацювати цей законопроект, бо я просто не бачу можливості його підтримати в залі в першому читанні, хоча є цей законопроект наш. І тому не хотілось би, щоб реформа Служби безпеки зупинилась, бо, власне, там є позитивні дуже норми. Наприклад, така норма, яка, нарешті, забирає функції розслідування економічних злочинів, тобто оцей, як це там, "ГлавК" – "служба К"? Як правильно називається? Ну, власне, пропонується перетворити на дійсно спецслужбу, а не службу, яка, там, "кошмарить" підприємців.

ПОТУРАЄВ М.Р. На Службу контррозвідки.

ЛЕРОС Г.Б. А можна я з вашого дозволу?

ПОТУРАЄВ М.Р. Гео Багратовичу, зараз, одну секундочку.

А пам'ятаєш, Миколо Леонідовичу, нашу давню дискусію про те, що перетворення СБУ на чорну скриньку, яка сама собі вирішує про, там, списки...

КРАВЧУК Є.М. Там чорні скриньки теж є, нагадаю.

ПОТУРАЄВ М.Р. До добра не доведе. Ось, бачиш, не довело.

І, тим не менше, я хочу підтримати пані Кравчук в тому, що в решті розділів закон дійсно прогресивний і потрібний. І звичайно, що Служба безпеки України потребує оновленого законодавства, щоб ефективніше виконувати свої обов'язки по захисту нашої країни в умовах російської агресії проти України. Однак, ми не можемо, звичайно, ну, це моя особиста думка, звичайно, зараз ми можемо тільки обговорювати, ми не можемо погодитися з тими нормами, які стосуються саме медіа українських.

Колеги, у кого є що сказати? Перший – пан Лерос, будь ласка.

ЛЕРОС Г.Б. У мене є.

ПОТУРАЄВ М.Р. Гео Багратовичу, будь ласка.

ЛЕРОС Г.Б. Дякую.

Ну, по-перше, те, що я хотів сказати стосовно самого закону. Там єдиний пункт, один з пунктів – те, що в передвиборчій кампанії Зеленського, що Служба безпеки України не буде займатися економічними злочинами, це буде служба фінансового розслідування. Це єдиний пункт, з яким можна

погодитися стосовно цього законопроекту, а все інше - я вважаю, це повна узурпація Головою Служби безпеки України, надповноваження, саме переслідування, незаконний збір інформації, зняття політичних партій з виборчих перегонів, без суду і слідства забирати ліцензії - цього ні в якому разі не можна допустити. По-перше.

По-друге, ми бачили за останні десь кілька місяців або півроку, як уже йде наступ на свободу слова стосовно різних телеканалів, стосовно аудіостанцій, і тому я вважаю, що ні в якому разі не можна надавати Службі безпеки України такі повноваження.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Гео Багратовичу.

Колеги, у кого є ще що додати, висловити?

ЛЕРОС Г.Б. Я прошу вибачення. Я хочу ще раз, пане Микито, нагадати один випадок, коли я ще був у складі фракції "Слуга народу", коли у нас фракція збиралася в Офісі Президента, всі присутні "слуги народу" пам'ятають випадок, коли Президент Зеленський сидів і поруч сидів пан Баканов і вони на всю фракцію заявили, що на кожного є своя папка і що якщо хтось кудись не туди зробить крок, то ця папка буде задіяна. Це стосується незаконного збору інформації. Як Президент України, так і Іван Баканов заявив нам цю... Якщо їм надати ще такі "круті" повноваження, то ми отримаємо реально повні якісь репресивні служби. Тому не на доопрацювання, а повністю відхилити цей проект.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Колеги, отже, давайте спочатку все ж таки я поставлю на голосування пропозицію щодо законопроекту № 3196-д про

внесення змін до Закону України "Про Службу безпеки України" про направлення на доопрацювання. Хто за таку пропозицію, прошу голосувати.

Потураєв - за. Кравчук - за. Богуцька - за. Сушко - за. Княжицький - за. Боблях - за.

Пані Федина.

ФЕДИНА С.Р. Утрималася.

ПОТУРАЄВ М.Р. Утрималась. Пан В'ятрович.

РЯБУХА Т.В. Рябуха - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пані Рябуха - за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. В'ятрович - за.

Пан Лерос.

ЛЕРОС Г.Б. Я за те, щоб повністю відхилити цей законопроект, а не на доопрацювання.

ПОТУРАЄВ М.Р. Тобто ви проти такої пропозиції?

ЛЕРОС Г.Б. Так.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Пан Качний.

КАЧНИЙ О.С. *(Не чути)*

ПОТУРАЄВ М.Р. Добре.

Рішення прийнято, колеги.

Наступне питання порядку денного. Це законопроект 4148 про військове капеланство у Збройних Силах України. Це авторство пана Сергія Шахова. Якщо є пан Сергій Шахов або його представник, я залюбки дам слово. Ні, немає.

Колеги, я тоді коротенько доповім. Значить, звичайно, ми з вами чудово розуміємо, що вже це питання давно назріло - прийняття такого закону, але хочу зазначити, що проти такого варіанту закону, не проти самого такого закону, а проти такого варіанту закону виступили зокрема: Всеукраїнська рада церков і релігійних організацій, Міністерство оборони, Міністерство культури та інформаційної політики, Міністерство фінансів, Міністерство юстиції. І ми сподіваємось, що Міністерство культури та інформаційної політики разом з Міноборони, які зараз напрацьовують свою редакцію законопроекту про військових капеланів, все ж таки цю роботу найближчим часом закінчать і ми зможемо розглянути цей давно потрібний і необхідний Збройним Силам законопроект.

Тому, якщо немає ні в кого ніяких зауважень чи доповнень, я поставлю на голосування пропозицію про відхилення законопроекту № 4148. Тоді прошу голосувати. Хто за те, щоб відхилити законопроект? Потураєв – за, Кравчук – за, Богущька – за, Княжицький – за, Федина – за, Боблях – за, В'ятрович – за, Рябуха – за, Сушко – за.

Пан Лерос.

ЛЕРОС Г.Б. За.

ПОТУРАЄВ М.Р. Олександр Сталіноленовичу, ви як?

КАЧНИЙ О.С. Утримався.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пан Покотило щось хотів сказати? Пане Віталію, будь ласка.

ПОКОТИЛО В. Дякую, Микито Руслановичу.

Я представник Міністерства оборони України, якраз мав би представляти по цьому законодавству заперечення, які дійсно необхідно врахувати. Чому? Тому що на сьогоднішній день відповідно до тих норм закону, які пропонуються, переглядається питання, по великому рахунку, підняття грошового забезпечення капеланів. Тому що на сьогоднішній день вони являються працівниками Збройних Сил України і грошове забезпечення у них становить близько 5-6 тисяч гривень. За першу лінію.... вони не отримують, за другу лінію також не отримують, відповідно учасниками бойових дій не можуть стати. На сьогоднішній день навіть деякі капелани військові не (?) залишили свою паству і мають свої храми, в яких працювали, в принципі, до військової служби...

На сьогоднішній день дійсно в проекті закону є моменти, які на сьогоднішній день суперечать з питаннями, які Служба безпеки України має відпрацьовувати, а там і контррозвідка повинна ці питання вивчати, проте ні завдання і що вони мають вивчати, це не визначено і навіть не передбачено в законодавстві, яким пропонується. Є питання щодо присвоєння первинного звання капітан капеланської служби, хоча на сьогоднішній день капітан медичної служби чи священнослужитель вже передбачає існування вищої освіти, а, на жаль, сьогодні проблеми такі, що не всі військові капелани, які знаходяться в Збройних Силах України, мають вищу освіту.

Також питання щодо допуску до військової служби, є проблемне питання, тому що у нас деякі військовослужбовці офіцерського складу у

військових частинах, а також в центрах комплектування на сьогоднішній день не мають допуску, а капелани чомусь мають, хоча вони відповідно до пропонованих питань не вносяться до складу цих осіб, які допускаються до державної таємниці.

Крім того, пропонується закріпити військовослужбовців-капеланів, помічників з числа військовослужбовців, коли взагалі, я скажу, у військовослужбовців виникає питання, кому носити клунки з водою, наприклад, для того щоб душпастирську роботу забезпечити. Коли є гранатометник і помічник гранатометника, то, розуміємо, що один стріляє, а другий подає, кулеметник і помічник кулеметника, але закріплювати спеціального військовослужбовця помічником, ну, я вважаю, і прописувати це в законі, це недоречно і взагалі неправильно.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Віталію. Отже, колеги, наступне питання - про ad hoc рішення Комітету щодо призначення трьох членів Наглядової ради Національної суспільної телерадіокомпанії України від депутатських фракцій і груп Верховної Ради України (відповідно до абзацу третього частини п'ятої статті 8 Закону України "Про Суспільне телебачення і радіомовлення України"). Вчора розглядали ми це питання на підкомітеті.

Доповідає у нас тут знову Євгенія Михайлівна Кравчук. Якщо щось, я теж долучусь. Будь ласка, Євгеніє Михайлівно.

КРАВЧУК Є.М. Дякую. Ну, власне, мабуть, члени комітету знають про певну колізію, яка є з призначенням представників фракцій і груп до Наглядової ради Суспільного. Нагадаю, що з 1 січня наступного року буде 3 вакансії для фракцій і груп з 17-го чи 19-го, тут може помилитись, січня. З 19-го січня - там ще дві вакансії з'являються. Ну, власне, закінчуються... (Шум) Ні, 3 + 2. 3 + 2 - це вакансії. 2 - це залишається до 2023 року. Так, і

фактично ми маємо ситуацію, коли є, наприклад, там до 2023 року в представництві Наглядової ради представники групи "Воля народу", якщо я не помиляюся, а такої групи в цьому скликанні немає.

Власне, колізія в тому, що призначають на 4 роки і без якоїсь прив'язки до дії, ну до перебування фракції у парламенті. Тому є пропозиція комітету щодо заповнення вакантних посад - зараз не звертатись, а заповнити їх, власне, в січні і зробити короткий, дуже короткий законопроект щодо призначення членів Наглядової ради НСТУ, власне, щоб цю колізію якраз виправити. І є уже там певні напрацювання різних медійних експертів, зокрема Ігоря Розкладая, він надіслав свої пропозиції уже. Їх можна виписати в форматі законопроекту і в рамках підкомітету узгодити і винести на комітет і потім на голосування. Там, правда, в цих пропозиціях ну дещо більше по контенту і по змінах. Ну тут політичне рішення, що ми будемо вносити, чи ми вносимо тільки короткий цей закон, який стосується призначення.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Отже, колеги, всім нам зрозуміла колізія, яка є?

КРАВЧУК Є.М. І ще є важливий момент, який дійсно, теж його треба мати на увазі, що за законом завжди має бути кількість представників від громадських організацій на одну людину більше ніж від представників від партій. І відповідно, якщо настає такий момент, коли є і старі ці партії, навіть якщо їх немає в цьому скликанні, в діючому скликанні Верховної Ради, додаються нові, то потрібно збільшувати кількість представників від громадських організацій, і це буде просто безкінечна історія, дуже велика Наглядова рада, вона втратить взагалі свою функціональність, і Нацрада буде тільки займатися тим, що шукати, розглядати ці всі конкурси.

(Шум у залі)

ОСТАПА С.В. Світлана Остапа...

ПОТУРАЄВ М.Р. Світлана Остапа, будь ласка. а потім Ігор Розкладай.

ОСТАПА С.В. Вітаю всіх членів комітету, всіх учасників засідання. Як голова Наглядової ради представляю перший склад одного з керівних органів створеного в 2017 році Суспільного мовника. Ми перші, і нам надзвичайно важко, як і всім першопрохідцям. Закон про Суспільне мовлення ми виконували на практиці і тепер знаємо багато нюансів, що працює і як, а що не працює. Норму, яку ви сьогодні розглядаєте, мало би сенс застосовувати посеред каденції, а не за два місяці до оновлення всього складу Наглядової ради. У січні наші чотирирічні повноваження спливають, і фактично до Нового року документи на кандидатів від фракцій і груп і так мають надіслати Нацраді з питань телебачення і радіомовлення. Наразі триває процес обрання членів Наглядової ради від громадськості. В грудні заплановані проведення конференцій.

На початку каденції нас було 17 членів Наглядової ради: 9 – від громадськості і 8 – від парламентських фракцій і груп (не від партій, а від парламентських фракцій і груп). Ми провели десятки засідань і жодного разу не був зірваний кворум. Зараз у Наглядовій раді 13 членів. Ми стабільно працюємо. Повторю, залишилося два місяці. Оновлений в січні склад Наглядової ради буде проводити конкурс на наступного голову правління, повноваження якого спливають у квітні 2021 року, і кількох членів правління, повноваження яких спливають у середині травня наступного року.

Оскільки відповідно до закону член Наглядової ради має виконувати свої повноваження 4 роки, то у зв'язку з позачерговими виборами у нас влітку 2019 року оновилися двоє членів Наглядової ради від фракцій і груп

попереднього парламенту, тому що наші члени Наглядової ради пішли в політику. Вони залишатимуться до літа 2023 року.

Так от, це питання не врегулює, так само, як і не йдеться про те, що робити, якщо будуть нові позачергові вибори парламенту. Бо якщо різні склади парламенту будуть делегувати своїх представників до Наглядової ради, то вона може вирости до неймовірних розмірів і її робота буде заблокована.

Міжнародні експерти схвалили нашу формулу створення Наглядової ради: частина від громадських організацій (більшість) і частина від представницького органу. Але вони застерegli, що і 17 членів – це забагато. Я хочу сказати, що в січні не 3 чи 5 зайдуть, а зайдуть представники від усіх фракцій і груп парламенту нинішнього, тобто це має бути 7 осіб, які мають зайти від парламенту. Наразі це не вакансії, у нас немає визначеного чіткого числа членів Наглядової ради в законі. Якщо зайдуть семеро і двоє залишаються ще від попереднього парламенту, то їх буде 9, так само, як і чітко визначених 9 представників від громадськості. Тоді Нацраді доведеться проводити ще додаткову конференцію, від громадськості обирати ще одного члена. Це перше, що я хотіла сказати.

Я хотіла ще нагадати вимоги до члена Наглядової ради. Ви будете звертатися до своїх колег з інших фракцій і груп, щоб вони надіслали експерта, то це має бути саме експерт. Бо деякі мені вже говорили, що це може бути народний депутат. Ні, це точно не народний депутат, не член партії, не чиновник, людина, яка має суспільний авторитет, має вищу освіту і так далі. Там вимоги виписані в законі, в статті 9.

Єдине ще наголошу, що треба звертати увагу на конфлікт інтересів, тому що ось в жовтні були вибори позачергові від громадськості і одного члена обрали, Щербачова, але він забув про існуючий конфлікт інтересів. Тому треба бути уважним в цьому плані, ця людина не повинна працювати

на телерадіокомпанії, не мати власності ... *(нерозбірливо)* Ось таке моє зауваження і прохання.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякуємо, пані Світлано.

КРАВЧУК Є.М. І пан Ігор Розкладай хотів.

РОЗКЛАДАЙ І. Доброго дня.

По-перше, дійсно хотів би підтримати пані Світлану і закликати народних депутатів достатньо відповідально поставитись до обрання, номінування, власне, кандидатур від ваших фракцій, від цього залежить, власне, якість самої Наглядової ради.

Щодо проблем. Проблеми є, по суті, дві. Перша проблема - це те, що зробили цю формулу, вона робилась, відверто кажучи, на колінках, тому що в нас було дуже мало часу і звісно, що всі моменти не врахували. Довгостроково я маю нову формулу, яка фактично враховує рекомендації міжнародних експертів, це має бути стале число, тобто в мене є формула на 11 членів: 6 від ГО, 5 від парламенту. І чим вона краща, тим, що вона усуває якраз оцю проблему, коли формуються групи і розформовуються групи, і у нас залучаються всі фракції, але по суті ці представники будуть іти шляхом ... *(нерозбірливо)* Я цю формулу можу надати комітету і єдине, що треба буде ще протестувати якраз на випадки, коли в нас буде позачергове обрання парламенту, цей нюанс, але в принципі вона може бути значно більш дієвою.

І тут так само я підтримую пані Світлану, що зараз залишилось два місяці і чотири дні, власне, до 15 січня Національна рада має затвердити новий склад Наглядової ради. Тому впровадження зараз будь-яких ... кандидатів, ви поки їх будете впроваджувати, поки вони увійдуть в курс справи, вони вже мають, власне, піти. Це насправді створить тільки зайві

рухи і я би все ж таки закликав максимально зараз зосередитись на тому, щоб обрати новий склад Наглядової ради.

Ще одне важливе зауваження – це безоплатність. Я би дуже просив все ж таки розглянути можливість хоча би компенсації, в багатьох навіть міжнародних інституціях існує така формула, коли обирають якийсь наглядовий орган, він збирається, наприклад, чотири рази на рік, десять разів на рік і от за цей день конкретного засідання їм компенсується ця участь. Я би просив встановити хоча би таку формулу в законі, бо дійсно чотири роки люди, які є в Наглядовій раді, ухвалюють достатньо важливі рішення, і за це не мають жодної копійки. Це неправильно, ми ж розуміємо, що безкоштовний сир тільки в мишоловці.

Тому якщо зараз впроваджувати такі зміни, то я би врахував питання, що робити з тими членами, які достроково пішли, тобто чи вони мають обиратись дійсно на нові чотири роки, чи все ж таки добувати той строк, який не добув попередній член, а якщо це менше року, взагалі не обирати.

І друга річ – це встановити компенсацію. Це абсолютно правильно, це невеликі гроші, але це просто повага до тих людей, які виконують достатньо відповідальну публічну функцію.

Ну і власне, ті поправки, які я надав, і власне, нову формулу я можу надати комітету і ми можемо над цим попрацювати.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Ігорю. Я хочу, колеги, звернутися до всіх. Як ви розумієте, у нас є дуже обмаль часу, щоб підготувати дуже оперативно, пане Ігорю, ми будемо сподіватися також на вашу допомогу, так само як і інших медійних експертів. Прошу долучитися до цієї роботи також членів діючих Наглядової ради НСТУ. У нас є всього-на-всього два місяці для того, щоб підготувати і внести на розгляд Верховної Ради законопроект, який зніме всі ці колізії, які, ми, як бачимо, зараз виникли.

У мене запитання до пана Віталія Бабенка. Ми не маємо зараз голосувати якесь рішення? Можемо без цього?

БАБЕНКО В.О. Ні, ми маємо голосувати, якщо ми переносимо це, то маємо проголосувати про перенесення. Про перенесення розгляду цього питання.

ПОТУРАЄВ М.Р. Добре. Тоді давайте в редакції, яка буде остаточно сформована секретаріатом, значить, я ставлю на голосування пропозицію про перенесення розгляду цього питання до... Як ми сформулюємо, пане Ігорю? До закінчення каденції діючих членів Наглядової ради? Чи як?

БЛИЩИК Л.І. Там хоча би за місяць, тому що до 15 січня Національна рада вже затверджує всіх членів Наглядової ради, а ми повинні звернутися...

ПОТУРАЄВ М.Р. Це ясно. Я розумію. Але у нас не будуть зняті колізії.

КРАВЧУК Є,М. Знаєте що? У мене таке прохання, щоб ми підготували цього разу дуже короткий закон, який змінює тільки це одне питання, рекомендували Верховній Раді прийняти за основу і в цілому, не брати зараз там якісь додаткові моменти, просто те, що ми можемо узгодити з усіма фракціями і групами і швидко проголосувати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Давайте тоді, значить, переносимо розгляд цього питання...

БАБЕНКО В.О. От якщо можна, я сформулюю. Ми тоді можемо проголосувати про перенесення розгляду цього питання до законодавчого врегулювання призначення членів Наглядової ради.

ПОТУРАЄВ М.Р. Чудово. В такій редакції голосуємо, колеги. Хто за?
Потураєв - за. Кравчук - за. Богуцька - за. Сушко - за. Федина - за.
Боблях - за. Княжицький - за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. В'ятрович - за. Лерос - за.

РЯБУХА Т.В. Рябуха - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пані Рябуха - за.

Пан Качний.

КАЧНИЙ О.С. *(Не чути)*

ПОТУРАЄВ М.Р. Відійшов пан Олександр кудись.

Добре. Рішення прийнято. Дякую, колеги. Знову-таки, наголошу, що треба все це швиденько зробити буде.

Наступне питання. Це про звернення до Кабінету Міністрів України стосовно позиції Уряду щодо проведення Всеукраїнського перепису населення. Тут я коротенько вам доповім, колеги.

Справа в тому, що існує законопроект 1159 про внесення змін до Закону України "Про Всеукраїнський перепис". І нам просто треба позицію Уряду, що з ним далі робити, тому що законопроект встановлює періодичність перепису у 10 років, і було розпорядження Кабміну від 2015 року провести перепис у 2020 році. Також існує відповідна рекомендація Організації Об'єднаних Націй провести перепис у 2020 році, а потім наступний – у 2030 році. І оскільки в нас цей законопроект 1159 "висить", то

ми і звертаємося до уряду з проханням дати нам роз'яснення щодо цього законопроекту.

Хто за те, щоб підтримати таке відповідне звернення, прошу голосувати.

Потураєв – за.

Пані Кравчук.

КРАВЧУК Є.М. За.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ви – за. Бачу.

Пані Богущька – за.

Пан Сушко – за.

Пан Княжицький – за.

Пан Боблях – за.

Пані Федина – за.

Пан В'ятрович.

В'ЯТРОВИЧ В.М. За.

ПОТУРАЄВ М.Р. В'ятрович – за.

РЯБУХА Т.В. Рябуха – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Рябуха – за.

Пан Лерос.

ЛЕРОС Г.Б. *(Не чути)*

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Колеги, я хочу подякувати. Мені потрібно зараз відключитися.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, одну хвилиночку, будь ласка.

Пані Софіє Федина, я знаю, що там є, на жаль, спалах коронавірусу у Національній спілці, і від них нікого сьогодні, на жаль, немає. Ми відкладемо це питання чи ви нам доповісте щось?

ФЕДИНА С.Р. Я зможу коротко доповісти якраз по цьому питанню. Справа в тім, що Національна спілка письменників України звернулася до нашого комітету по кількох питаннях, які потребують часу, щоб передбачити їхнє вирішення.

Перше – це передбачити бюджетне фінансування національних творчих спілок на 2021 рік не нижче, ніж у поточному році. Зараз воно було орієнтовно 24,5 мільйона гривень. Але йдеться про те, що з огляду на всі скорочення, які ми маємо щодо наповнення "ковідного" фонду, переживають, що можуть відбутися скорочення, а вони й так виживають, скажімо так, на межі, тому що цих коштів не вистачає навіть на розвиток творчої діяльності, а тільки на зарплати, на утримання приміщень. І вони просять, щоб хоча би ця сума не змінювалася.

Друге питання – це є проблема можливого скорочення кількості літературних премій і фінансування президентських довічних державних іменних стипендій, які надаються членам Національної спілки письменників України. В матеріалах, які були додані, є перелічені усі премії. Але я скажу, що ситуація є критичною вже в цьому році, тому що через карантин не те, що не виділено коштів, але взагалі було "підвішене" питання, що з цими преміями робити. Конкурси були проведені, а далі навіть Спілка письменників не знає, що робити з оголошенням, тому що немає коштів, щоб

"позакривати" премії для переможців. І тут йдеться про питання цього року і наступного.

Наступне. Вони виходять з ініціативою, щоб провести Шевченківські заходи у Донецькій області наступного року за участі представників центральних органів влади, делегацій, народних депутатів, науковців, громадських діячів. Тому що, зокрема, це буде також залучення тих теренів на межі із зоною розмежування до активнішої культурної діяльності, і так само це дасть можливість згадати дуже успішні заходи, які проводилися безпосередньо перед початком московського вторгнення, що дасть можливість все-таки опертися на якийсь серйозний ґрунт у культурній дипломатії.

Наступне. Вони звертаються з проханням, але я думаю, що це також нам мав подати і Інститут національної пам'яті, внести до проекту постанови щодо відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2021 році сторіччя вшанування пам'яті героїв Другого зимового походу і страчених більшовиками 21 листопада 1921 року в селі Базар Житомирської області. Зокрема цей проект постанови буде найближчим часом розглядатись комітетом, як я розумію, щоб ми зокрема цей момент так само не забули, бо це все-таки сторіччя.

І наприкінці, це розробити програму відзначення 30-ї річниці створення Спілки письменників України, яке буде саме наступного року, і зокрема, з одного боку, вони звертаються з проханням допомогти посприяти, знайти можливості виділення коштів на ремонтні роботи щодо приміщення Національної спілки письменників, яка знаходиться по вулиці Банковій, 2. Там є досить непроста ситуація, зокрема, кому підпорядковується, хто мав би дати кошти.

А друге питання стосовно 30-ї річниці, воно в документах не зазначено, але там Борис Пономаренко просив також взяти до уваги, що за ці 30 років діяльності Спілки письменників по суті не було ніяких відзнак для досить відомих письменників, які працюють в цій спілці, зокрема стосовно Юрія

Щербака. Я думаю, що можливо спільними зусиллями ми мали би так само подумати над цим питанням.

І головне – це передбачити в першому півріччі 2021 року все-таки спільне засідання Комітету гуманітарної і інформаційної політики і Секретаріату Національної спілки письменників щодо аналізу напрацювань і планів на майбутнє.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я підтримую все, що сказала зараз пані Софія. Я зустрічався також з керівництвом Національної спілки. Нам треба буде всім разом подивитись, коли нам повернеться вже з пропозиціями уряду проект бюджету, щоб там все це не було втрачено, загублено, також зокрема і премії. Я також цілком підтримую це спільне засідання, це гарна, блискуча ідея.

Дякую.

КРАВЧУК Є.М. В мене одне питання. Можливо, просто хтось знає, пане Потураєв, чи є якісь ще спілки письменників, які не спілка, тобто ми знаємо, що зараз є Спілка журналістів, але є незалежні об'єднання професійні журналістів...

ПОТУРАЄВ М.Р. У нас є одна ще спілка, вона трохи інакше називається, я можу помилитись у назві. Є у нас така, вона не дуже останніми роками активна, але звичайно, що можемо і з ними налагодити спілкування. Вони поки на нас не виходили, ініціативи не проявляли.

ФЕДИНА С.Р. Мені здається, якщо дозволите, пане Микито, оскільки тут ідеться, зокрема в зверненні Спілки письменників про творчі спілки, то в нас є Національна спілка композиторів, Національна хореографічна спілка, Національна всеукраїнська музична спілка, Спілка кобзарів, Національна

спілка художників, Національна спілка майстрів народного мистецтва, Спілка фотохудожників, Спілка письменників України, Спілка театральних діячів, Спілка краєзнавців і Спілка кінематографістів. Це те, що має статус національних. Звичайно, там є ще багато різних організацій, які не мають статусу національних, але саме слово у назві "національна" передбачає державну підтримку.

І зокрема також я би хотіла просто акцентувати увагу, можливо, десь на наступному комітеті ми будемо з вами розглядати питання. Національна спілка майстрів народного мистецтва України так само готує звернення до комітету, оскільки там стоїть навіть не тільки питання проблем фінансування, але, на жаль, піднімалось питання неодноразово, чи вони взагалі є потрібні в Україні. Мені видається, що якраз Національна спілка майстрів народного мистецтва мала би від нас мати найбільше сприяння, оскільки це є автентика, це є база для всіх інших векторів розвитку культури України.

КРАВЧУК Є.М. Колеги, я би тоді пропонувала, можливо, якщо ми хочемо зробити там якийсь спецзасідання комітету, то все-таки взяти цю тему ширше, не лише по Спілці письменників, загалом по спілках, бо є ж дійсно якісь об'єднання, які просто вже сформувались протягом незалежності України сучасні. Правильно от якраз пан Віталій говорив, що статус національних отримали спілки, які мали за Радянського Союзу майно, потім це майно забрали, щоб їм компенсувати хоч щось, держава там пообіцяла, що буде підтримувати, але просто треба по-сучасному подивитись на це питання загалом.

БОГУЦЬКА Є.П. Вони ще мали держзамовлення і мали фінансування державне. Багато ще є спілок, творчих спілок, які не національні, не мають

майна, не мають замовлень державних і не мають фінансування і вони якось живуть як творчі спілки і працюють, до речі.

СУШКО П.М. Або розширити цю ланку і створити, наприклад, Спілку кінопродюсерів.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, давайте подумаємо. Можливо, провести взагалі комітетські слухання з питання стану і розвитку національних спілок.

Пане Ігорю Розкладай, будь ласка.

РОЗКЛАДАЙ І. Короткий коментар. Я скинув всім у чат посилання на нашу аналітику. Ми аналізували цю історію з творчими спілками. Як на мене, я абсолютно думаю, що це дуже добра історія - провести слухання, і зокрема два питання. Перше – це прозорість цих спілок, тобто вони декларують часто роздуті членства, але ці штати ніколи ніде прозоро не перевірялись. По-друге, це штучна монополізація.

Я думаю, що є дуже багато хороших спілок, які не мають цього слова "національний", тому що вони не вийшли з часів Радянського Союзу і вони, власне, не можуть отримувати на чесних конкурсних умовах фінансування. Тому я абсолютно підтримую і думаю, що якраз час з цим трошки розібратись.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Але, тим не менше, Національна спілка письменників у нас є, з чого ми починали, щодо відзначення її членів. Пані Софіє, я хочу вам нагадати, нам треба буде цим разом зайнятись і, можливо, прийняти рішення якесь комітету. Ми не є суб'єктом подання, але Міністерство культури є, і якщо там ідеться, до прикладу, про державні нагороди, то...

ФЕДИНА С.Р. Тут ідеться про ювілеї, серйозні ювілеї.

ПОТУРАЄВ М.Р. І серйозні ювілеї. Я розумію.

КРАВЧУК Є.М. Можемо грамоти Верховної Ради.

ПОТУРАЄВ М.Р. Тому будемо звертатись до Міністерства культури з тим, щоб вони звернулись відповідно до Офісу Президента України щодо нагородження тих чи інших видатних українських письменників, що я підтримую.

Колеги, у нас залишилось важливе питання. Прошу всіх ще приділити увагу, нам вже не потрібно голосувати, але дуже важлива інформація. Це в нас по питанню нашого співробітництва з Проектом ЄС-ПРООН і з цього питання надасть коротеньку інформацію пан Олександр Баранюк, експерт Офісу з питань парламентського контролю, голова нашого секретаріату пан Віталій Бабенко, пані Ярослава Ващенко – заступник керівника секретаріату, пані Юлія Зайченко – заступник керівника Офісу з парламентської реформи і пані Олена Куліковська – експертка проекту ЄС-ПРООН з парламентської реформи. В сенсі того, хто залишився, хто найбільш стійкий, пане Віталію, давайте ви будете модерувати, хто буде перший доповідати, хто далі. Будемо вдячні вам за інформацію.

БАБЕНКО В.О. У нас основний доповідач - це є пан Баранюк Олександр – експерт Офісу з питань парламентського контролю. Він поінформує нас про можливості співпраці комітетів з цією програмою. Тому я хочу передати йому слово.

БАРАНЮК О. Доброго дня, шановні члени комітету. Пане Микито Руслановичу, дуже дякую вам за таке наше представлення. Окремо хочу на

початку відразу подякувати ще пані Євгенії Кравчук і Ярославі Ващенко. У нас була з ними попередня зустріч і ця зацікавленість якраз і переросла в нашу можливість зараз представити ширше можливості нашого проекту і можливості нашої потенційної співпраці.

Якщо ви мені дасте таку технічну можливість, я би хотів вам показати презентацію, яку я підготував спеціально на сьогодні. Я попрошу технічного модератора цієї групи. Є доступ, так? Працює. Дякую. Я сподіваюся, що всім видно саму презентацію. Я з поваги до вашого часу намагатимуся максимально швидко говорити і дуже скоротити доповідь та презентацію.

Отже, я є експертом Офісу парламентської реформи, експертом з парламентського контролю. Тут на зв'язку так само є і заступниця керівника офісу, і наш менеджер, який вів безпосередньо цей проект. Звідки є фактично сам офіс цей, мандат нашого офісу? Це була доповідь і дорожня карта місії Пета Кокса, як ви знаєте, з Європейського Парламенту, місія була з вересня 2015 року по лютий 2016 року. За результатами місії була розроблена відповідна дорожня карта: 52 рекомендації в різних сферах розвитку Верховної Ради, це і законодавчого процесу, і парламентського контролю, і відкритості, прозорості, формування комітетів – досить широкі рекомендації, за якими була Постанова Верховної Ради 17 березня 2016 року – врахувати ці рекомендації в подальшому розвитку Верховної Ради. Якраз за результатом такої постанови Програма розвитку ООН спільно з Європейський Союзом заснувала проект парламентської реформи. Зараз діє вже наступний проект парламентської реформи і він діє до лютого 2021 року, тобто часу не так багато.

Цей проект зосереджується в основному на трьох напрямках: "Рада за реформи", "Професійна Рада" і "Прозора Рада". Мій компонент і мої колеги, ми якраз відносимося до "Ради за реформи", тобто ми працюємо над удосконаленням законодавчих процесів і парламентського контролю. Також

є наші колеги, які працюють окремо по модернізації Апарату Верховної Ради. У нас і навчальні курси, і тренінги будуються, і розбудова Апарату. І так само є наші колеги, які займаються до громадськості.

Отже, що ми пропонуємо в нашому компоненті "Рада за реформи"? Вдосконалення законодавчого процесу та запровадження законотворчого процесу від початку до кінця, підвищення якості аналізу законопроектів та їх впливу. Ми готуємо відповідні проекти змін до Регламенту щодо планування законопроектної роботи, удосконалення контрольних функцій і запровадження законодавчого процесу від початку до кінця.

Насправді по цій також частині, що саме закладено в плані роботи комітету по посиленню функцій парламентського контролю, ми пропонуємо змінювати підходи комітетом до планування своєї діяльності, використовувати рекомендації щодо планування, які були підготовлені і Офісом, і де є міжнародна практика відповідна. Пропонуємо переходити на довгострокове планування. У нас є досить цікаві практики щодо того, як комітети різних країн, наскільки вони переходять від короткострокових до довгострокових, Грузія, яка перейшла на п'ятирічний план роботи комітету.

Ми за покращення взаємодії з урядовими інституціями, відповідно будуть рекомендації щодо формування і запитів, і належної оцінки отримання інформації від різних державних установ і від посадових осіб, формуємо і допомагаємо формувати робочі групи, в тому числі міжкомітетські для плідної співпраці з посилення якраз контрольних заходів.

І пропонуємо так само досить цікаву новелу, яку ми з Офісом плануємо законодавчо закріпити і пропонуємо керівництву Верховної Ради врахувати це в наступних змінах, які будуть стосуватись парламентського контролю, це запровадження ... процедури, чи як по-іншому, пост-законодавчий контроль, або як ми називаємо це ще, оцінка ефективності застосування законодавства. Досить розгалужена, нова цікава процедура, яка може замінити собою не виконувану часто функцію аналізу практики застосування законодавства і

може передбачати залучення і громадянського суспільства, і інформації з ЗМІ, і формувати, дозволить комітетам формувати публічні запити на отримання інформації для врахування думки широкого загалу і оцінки того, наскільки закони впроваджуються відповідно до первинного задуму самих суб'єктів законодавчої ініціативи.

Ще в чому полягає також наше пілотування. Наш комітет, а точніше, наш компонент, наш проект, він намагається залучити пілотні комітети, і ми пробуємо пропілотувати, а фактично не просто стандартно шаблонами взаємодіяти з кожним із комітетів, ми шукаємо способи вдосконалення контрольних функцій комітетів і народних депутатів і на різних етапах і в різних, так би мовити, іпостасях. У нас є досить вдала співпраця з Комітетом цифрової трансформації, там був залучений експерт і підготовлено досить багато аналітичних документів. Експертом було запропоновано аналітичні звіти, кращу практику закордонну, зокрема щодо стратегії національної кібербезпеки, і напрацьовано зміни до законодавства, зокрема до Закону про забезпечення основних засобів кібербезпеки.

У нас була співпраця вдала з комітетами, я буду скорочено говорити назви комітетів, з прав людини і зовнішніх відносин. Там була спільна робоча група створена, яка діюча до сих пір за нашої підтримки. Ця робоча група стежить за тим, як виконуються Україною міжнародні зобов'язання в сфері прав людини якраз по договірних сторонах, які є в ООН, тобто це по комітетах ООН. І там відповідно у нас залучений так само експерт, який розробив певну аналітичну документацію і навіть зробив тренінг для членів секретаріатів цих комітетів, розроблена нова карта звітування Україною в цих органах.

Також у нас цікавий досвід співпраці з Комітетом з питань європейської інтеграції. Ми залучаємо так само експерта, працюємо над розробкою аналітики щодо оцінки ефективності застосування тих законів, які були прийняті всупереч негативним висновкам комітету.

Працюємо з Комітетом з питань організації державної влади. Так само залучено експерта. ... *(нерозбірливо)* фактично на ранній стадії.

Комітет з питань антикорупційної політики. Так само в нас ... *(нерозбірливо)* і експерт, який працює над роз'ясненням для народних депутатів стосовно окремих аспектів конфлікту інтересів, і допоможе комітету уникнути зайвої роботи щодо роз'яснень по конфліктах інтересів навіть серед народних депутатів.

Комітет з питань правової політики вже отримав допомогу від нас в тому, що ми організували повністю і провели комітетські слухання. Ми залучили експерта і згрупували фактично проекти міжнародної технічної допомоги, які працювали разом з цим комітетом. Ми там тісно співпрацюємо з Association ... *(нерозбірливо)*.

Комітет з питань правоохоронної діяльності також залучений. Ми зараз обговорюємо лише, так само, як і з вами, можливі варіанти співпраці. Але там є досить цікаві моменти стосовно оцінки ефективності застосування окремих законів, прийнятих в попередньому скликанні цим комітетом, де він був головним.

І Комітет з питань Регламенту, як наш стейкхолдер, як наш партнер у вдосконаленні законодавства. В цих питаннях ми з ними тісно співпрацюємо для того, щоб напрацювати зміни як і до планування роботи комітетів, планування законопроектної роботи, роботи в комітеті, удосконалення контрольних функцій. Нами було розроблено ряд...

КРАВЧУК Є.М. Я перепрошую. Пане Олександр, в нас це вже завершення комітету. Я просто переживаю, щоб люди почули, і підсумувати. Давайте ви просто нам цю презентацію надішлете усім членам комітету, щоб було швидше. Бо, повірте, ми з екрану зараз нічого не бачимо.

І таке питання, якщо можна, просто щоб була конкретика, чи я правильно зрозуміла з попередньої зустрічі, що ваша програма працює до

лютого наступного року? І яку кількість експертів ви нам можете виділити реально на якісь теми? Бо в нас є просто багато підкомітетів, є насправді законопроекти, які повністю міняють, це нова редакція, наприклад, Закон про туризм, він новий, він ще навіть не розглядався, однозначно будуть потрібні якісь слухання, обговорення і так далі, і це нова редакція абсолютно, це не якісь там точкові зміни. Власне, ми просто визначимося в пріоритетах, але нам потрібно розуміти цю, як-то кажуть, сарасіту.

БАРАНЮК О. Я зрозумів. Дякую. Вибачте, що я затримую, забираю ваш час.

Насправді, з нашої практики, з кожним із комітетів, з якими ми співпрацюємо, ми залучаємо одного, максимум двох експертів. І це виходить не лише з позиції того, що певні кошти, а й з позиції того, що дійсно часу лише до середини лютого, кожному з експертів ми визначаємо ряд завдань, плюс є в нас ще внутрішні процедури погодження. Ряд завдань передбачає покрокове здійснення. Спочатку напрацювання, наприклад, щодо проблем у врегулюванні в теперішньому законодавстві, напрацюванні міжнародної практики, потім розробки певних рекомендацій. Це досить серйозні покрокові речі, за якими не так легко слідкувати, тому досить багато експертів одночасно ми не зможемо запропонувати. Один, максимум два.

Звісно, не хотілося б дискримінувати комітет в тому, що ми десь підтримуємо один підкомітет, інший не підтримуємо. Було б чудово, якби комітет запропонував і хотів би досить широке загальнокомітетське питання підтримати нашою експертизою.

Зараз навіть пише мені, уточнює наш супервайзер, наш менеджер Олена Куліковська, що до двох експертів - з огляду на час та бюджет. Я правильно вам озвучив.

При розгляді вами попереднього питання ви говорили про комітетські слухання з питань існування спілок. Це якраз міг би бути вдалий приклад

того, де можна було б зорганізуватися нам, допомогти секретаріату комітету трішки розгрузитися, ми би виокремили експерта і з нашою методологічною допомогою повністю організували б ці комітетські слухання, регламентно витримали б всі ці процедури, запросили б учасників, організували Zoom, підтримали б ще, можливо, якимись додатковими технічними засобами.

Єдине, що тут ми б, звичайно, хотіли, як проект, який реалізує наміри в удосконаленні парламентського контролю, також запропонувати поряд із організацією таких комітетських слухань чи якогось іншого заходу рекомендації, які б, можливо, виходили дещо за рамки загально прийнятих рекомендацій, які застосовуються іншими комітетами, - з положеннями і нормами про наступний перегляд на наступних комітетських слуханнях з відповідного питання і таке інше, враховуючи міжнародну практику.

Я спеціально в цій презентації ще виокремив розділ четвертий вашого плану роботу, плану роботи вашого комітету, там, де контрольні заходи. І тут є досить багато заходів на першій сторінці четвертого розділу, там, де вони здійснюються щоквартально. Ми тут маємо мало інформації про те, на якому етапі по цьому розділу ви самі зупинилися і де у вас були вже здійснені заходи, бо деякі були на вересень-жовтень. Але якщо цікаво комітету, щоб ми якісь із цих закладених вже 12 пунктів підтримали, ми готові це розглянути, так само опрацювати і дати відповідь.

Дуже вам дякую за увагу.

КРАВЧУК Є.М. Дякую.

Тому ми визначимо дві теми, давайте візьмемо більше, і запропонуємо. Так, Микито Руслановичу? Ми подумаємо, які теми для нас: спілки, туризм.

ПОТУРАЄВ М.Р. Нам треба подивитися на принципові для нас законопроекти. Я там бачив в таблиці закони про кінематографію, про Суспільне телебачення і про забезпечення функціонування української мови

як державної. Тобто є такі стратегічні закони, які не обов'язково нами були зараз прийняті, але оскільки в нас є функції парламентського контролю, то... Нам потрібно визначити просто два якихось для нас важливих закони.

БАРАНЮК О. Микито Руслановичу, ми попередньо з вашими колегами говорили так само і про те, що ми багато в чому покладаємося, скажімо так, на контакти комітету стосовно експертів, експертизи. Тому що, наприклад, щодо Комітету цифрової трансформації, в них була позаштатний радник Лілія Олексюк, яка хороший знавець в питаннях кібербезпеки, і ми просто допомогли фактично її залучити, тобто взяти, так би мовити, грубо кажучи, на нашу зарплату і допомогти комітету, заплативши їй, от розробити цілий комплекс аналітичних документів. Якщо так само в комітету є пропозиції стосовно співпраці по якихось із цих положень, то нам би було б цікаво знати, чи є у вас ідеї стосовно того, кого можна було б із громадянського сектора, із професійного, експертного сектора залучити в якості наших потенційних експертів. Ми б це розглянули як варіанти, як доповнення до нашого пулу, який є у нас. Це єдине, що хотів сказати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Добре. Зрозуміло. Ну, колеги, тоді наше завдання - найближчим часом визначитись. Приймається, колеги? Євгеніє Михайлівно?

КРАВЧУК Є.М. Так, звичайно. Я це і запропонувала, власне.

ПОТУРАЄВ М.Р. Добре. Тоді, колеги, я всім дякую. Все зрозуміло, все відпрацювали.

На цьому я засідання комітету оголошую закритим. Всім дякую, всім здоров'я і гарного дня.